

1. Közvetítés 1

Taistelu lapsityötä vastaan

Intiassa työnantaja voi saada jopa kahden vuoden vankeustuomion, jos hän ottaa työhön alle 14 vuotiaan lapsen kotiapulaiseksi, ravintolatyöntekijäksi tai katukioskin myyjäksi. Intiassa, joka on maailman nopeimmin kehittyviä valtioita, lapsityö on suuri ongelma. Siellä on 1 miljardi asukasta ja eniten lapsityöntekijöitä: virallisten laskelmien mukaan heitä on 12,6 miljoonaa, mutta erään toisen arvion mukaan heidän määränsä voi olla 60–115 miljoonan välillä. Taistelu lapsityötä vastaan on kuitenkin turhaa. Monien intialaisten perheiden ainoa tulolähde on lastensa ansaitsema palkka.

Mutta lapsityö on ansaa: se ei auta nousemaan köyhyydestä vaan se tuottaa sitä uudelleen. Kehitysmaissa sadattuhannet perheet joutuvat velkakierteeseen niin, että heidän on pakko lähettää lapsiaan – usein 5–6 vuotiaina – pelloille, tehtaisiin tai varakkaisiin perheisiin kotiapulaisiksi. Suuren työvoimatarjonnan vuoksi palkkataso pysyy matalana ja vanhempien on pakko edelleenkin lähettää lapsiaan koulun sijasta työmaalle.

Halvan lapsityön takia hidastuu myös teknologinen kehitys. Asinatuntijat ovat varoittaneet tästä jo kauan ja monet tutkimukset tukevat tämän väitteen. Jokainen uudistus, joka helpottaisi työntekijän työkuormaa, vaatii taloudellisia uhrauksia yrityksen kohdalla. Työnantajan ei kannata ostaa koneita ja investoida sellaisiin työmenetelmiin, jotka ovat hoidettavissa ihmisvoimin.

Lapsityöntekijöistä 70 prosenttia tekee työtä maataloudessa, paljon pahemmissa olosuhteissa, kuin teollisuudessa. Ensi sijassa Intia, Pakistan ja Nepal ovat ne maat, joissa satojatuhansia lapsia raataa teetistutuksilla. Hyvin usein lapset tekevät työtä keskellä kemikaaleja ja vaarallisia koneita ilman minkäänlaisia suojuksia. Joissakin Aasian ja Latinalais-Ameriikan maissa lapsia käytetään siihen, että he seisovat ruiskutettavien alueiden reunalla liput käsissään merkinä ruiskutuskoneille.

Kehitysmaiden pienet ja keskikokoiset yritykset käyttävät myös mielellään lapsityövoimaa. Yrityksen kilpailukyky riippuu usein siitä, että sillä on halpa, turvaton, totteleva ja helposti irtisanottava työntekijä. Monissa kehitysmaissa johtajat ovat selvillä siitä, että se on väärin, mutta silti pitävät kiinni halvasta työvoimastaan. Näin ollen niissä maissa on mahdotonta säätää oikeudenmukaisia lakeja.

2. Közvetítés 2

Közeledik a síszünet! Kezdődik az a borzalmas időszak, amikor tizenéves gyermekeimet rá kell vennem arra, hogy sílécet kössenek, és a pályára álljanak. Erősen protestálnak – a sífutás unalmas, bután néz ki és egyébként is ódivatú. Mindennek az alapjául az ifjúság a régi nótát fújja: a barátok közül senki sem sízik!

Egyes esetekben igaz lehet ez az állítás, de egyébként a sífutás a finnek harmadik legnépszerűbb sportja. Csak a gyaloglás, futás és kerékpározás előzi meg. A sífutás népszerűsége növekszik, bár a fiatalság körében enyhe csökkenést lehet észrevenni.

A gyermekeim azzal is vádolnak, hogy hamisan hívom a téli szünetet síszünetnek. Szerintük a hangsúlynak a szó szünet részén kellene lenni, nem a sí tagján.

A Suomen Latu (Finn sípálya) egyesület szellemében próbálok hatni rájuk: „A terepsízés a világ legsokoldalúbb mozgásformája. Növeli mind a szív- és érrendszeri szervek erőnlétét, mind az izmok kitartását és egyensúlyát. Síeléskor a kéz és a láb nagy izomcsoportjai egyidőben és hatékonyan dolgoznak, és segítik, hogy a terhelés természetes módon oszoljon el a testen. A gerincet támasztó és mozgató törzsi izmok is sokoldalú edzésnek vannak kitéve, és mivel a terhelés több izomcsoportot ér, hosszabb utakat is meg lehet tenni.”

A sífutás egészséges sportág, próbáltam érvelni. Ezzel szemben gyermekeim a sízést hideg és izzasztó tevékenységnek tartják. A lécek is vagy félrecsúsznak, vagy egyáltalán nem csúsznak. És gyakran az ember orra is folyik.

Viszont azt hiszem, hogy a szünet elején, amikor eljutunk a fehér erdőbe a friss sínyomra, más nem hallatszik majd, csak a hó suhogása, ahogyan a városi fiatalok továbbuhannak. Szülőként el kell ismernem: akár buta, akár ódivatú, de úgy látszik, jól megy nekik!

3. Íráskészség

Budapestissa, 11. marraskuuta 2010

Hei Mikko,

kiitos kirjeestäsi. Olet kovin ystävällinen, kun kehut minun kielitaitoani, kiitos siitäkin. Olen vakuuttunut siitä, että kannattaa opiskella kieliä. Kielitaitoisena on paljon helpompi liikkua maailmalla. Sinunkin pitäisi jatkaa englannin opiskelua, vaikkakin se tuntuu vaikealta. Se on totta, että meidän, suomalaisten ja unkarilaisten on vaikeampi oppia Euroopan suuria kieliä, koska niiden rakenne on niin erilainen, kuin meidän äidinkielemme. Se on myös totta, että riippuu paljon siitä, kuka on opettaja ja millaisin menetelmin hän opettaa.

Minusta kieltä voi oppia parhaiten siinä maassa, jossa sitä puhutaan. Jos sinulla ei ole mahdollisuutta matkustaa Isoon-Britanniaan, Amerikkaan tai Australiaan, katsele englanninkielisiä tv-kanavia, lue lehtejä internetistä, yritä saada kirjeenvaihtotovereita tai osallistu internetissä oleviin keskustelufoorumeihin. Voi olla, että näiden nettikestustelujen kieli ei ole kovin korkeatasoista, mutta kuitenkin siitäkin voi oppia paljon ja se on palkitsevaa, jos ymmärrät jotain. Näin sinä rohkaistut ja jatkat varmasti opiskelua eteenpäin.

Seuraavalla kerralla kirjoita minulle englanniksi! Minäkin yritän vastata sinulle englanniksi, niin minäkin voin harjoitella vähän.

Voi hyvin!

Kerro terveisiä myös Sarille.

Moikka!

Petri

Vagy:

Budapestissa, 11. kesäkuuta 2010

Hei Mikko,

kiitos kortistasi, joka tuli juuri. Siis sinä vietit lomaa Thaimaassa! Se kuulostaa ihanalta. Olet varmasti ottanut valokuvia, tai videoita. Kun tapaamme seuraavalla kerralla, haluan nähdä ne ehdottomasti. Minäkin haluaisin nähdä eksoottisia maita.

Minä en vielä tiedä, mihin matkustan lomallani, koska minulla on aivan erilainen näkemys lomasta kuin tyttöystävälläni. Minä haluaisin lähteä patikoimaan Tatra-vuoristoon. Matkustaisimme ensin junalla ja sieltä jatkaisimme kävellen. Meillä olisi telttä mukana, ja voisimme yöpyä leirintäalueilla. Mutta Liisa sanoo, että hän haluaa osallistua jonkun matkatoimiston järjestämälle matkalle, asua hotellissa ja ottaa aurinkoa meren rannalla. Minusta lepääminen on sitä, jos tekee ihan muuta kuin työpaikalla, liikkuu paljon, näkee ja kokee paljon uutta ja mielenkiintoista ja mahdollisesti saa uusia ystäviä. Hänestä lepääminen tarkoittaa päivällä lojumista hiekkarannalla ja illalla syömistä ravintolassa. Minä en pidä tanssimisestakaan, josta hän tykkää kovasti.

Olen varma että loppujen lopuksi me saamme sovittua asian ja vietämme lomaa niin, että molemmat viihdymme, mutta siihen tarvitaan kärsivällisyyttä ja kompromissikykyisyyttä meiltä molemmilta.

Lähetän sitten kortin sinulle, josta saat nähdä, mihin me matkustimme.

Moikka!

Kerro terveisiä myös Sarille.

Petri

4. Olvasáskészség

1. Hogyan szabályozza a törvény a gyerekek TV-nézését? (4 pont)

Törvény írja elő (1), hogy a filmekben és videókon (1) jelölni kell, hogy 3, 7, 11, 15 vagy 18 éven felülieknek ajánlják (1). A TV bemondónak jeleznie kell, ha nem gyerekeknek való műsor következik (1).

2. Miről vallanak az amerikai kutatások? (4 pont)

A fiatal felnőttek 25 %-a szenved a gyermekkori tv-félelmek következményeitől (2). A tünetek rossz álmokban vagy kényszeres cselekedetekben jelennek meg (2).

3. Mitől félnek a finn gyerekek? (5 pont)

A sötétségtől, a képzelt lényektől és a környezet pusztulásától (2). A negyedik legerősebb félelem a TV-ben látott rémképektől ered (1). Egy hatéves gyerek nem tud különbséget tenni a képzelt és a valós között (2).

4. Miben különböznek a mostani gyerekek félelmei a szüleikéhez képest? (4 pont)

Régen a TV-nézés közösségi cselekedet volt (2), ma a gyerekek 53 %-a egyedül nézi a TV-t a szobájában (2).

5. Melyik a legveszélyeztetettebb korosztály? (3 pont)

A 3–5 évesek (1), akiket egyedül hagynak a TV előtt (1), amelyben érthetetlen, félelmetes és szorongató dolgokat látnak (1).

6. Miért nehéz a médiatraumák gyógyítása? (5 pont)

Azért, mert nehezen felismerhető (1). A gyerek bezárkózik vagy hiperaktív, nem tud aludni, kényszeresen ugyanazt a játékot játssza (3). Felnőttként megmagyarázhatatlan félelmektől, undoroktól szenved, ami korlátozza az életét (1).

